

РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
СОВЕТ БАЙЛЯНГАРСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
КУКМОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КУКМАРА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАЙЛАНГАР АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
СОВЕТЫ

Байлангар авылы

РЕШЕНИЕ

КАРАР

11 июнь 2024 ел

№ 17

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне
раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 статьясындагы 1 бүлекнен 19 пункты, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге Уставы нигезендә Байлангар авыл жирлеге Советы карап бирде:

1. Күшымта итеп бирелгән Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәне расларга.

2. «Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында Нигезләмәне раслау хакында» 2021 елның 29 ноябрендәге 38 номерлы Байлангар авыл жирлеге Советы каарының үз көчен югалткан дип танырга.

3. Элеге каарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында», Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә <http://kukmor.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Кукмара муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге территорииясендәге мәгълүмат стендларында бастырырга.

Жирлек башлыгы
И.Ф.Каримуллин

**Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – төзекләндерү өлкәсендә контроль).

1.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль предметы булып юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнен, гражданнарның (алга таба – контрольдә тотыла торган затлар) Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге территорииасен төзекләндерү кагыйдәләрен (алга таба – төзекләндерү кагыйдәләрен), инвалилар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү таләпләрен (алга таба шулай ук – мәжбүри таләпләр) үтәү тора.

1.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль Байлангар авыл башкарма комитеты (алга таба – администрация) тарафыннан башкарыла.

1.4. Администрациянен төзекләндерү өлкәсендә контроль алыш барырга вәкаләтле вазыйфаи затлары – Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) һәм Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башкарма комитеты секретаре (алга таба шулай ук – контроль алыш барырга вәкаләтле вазыйфаи затлар). Администрациянен күрсәтелгән вазыйфаи затларының вазыйфа бурчларына аларның вазыйфа инструкциясе нигезендә төзекләндерү өлкәсендә контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыру керә.

Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә Төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргәндә контроль алыш барырга вәкаләтле вазыйфаи затларның хокуклары, бурчлары бар һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар нигезендә жаваплылык тоталар.

1.5. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру, профилактик чараптар, контроль чараптар оештыру һәм үткәрү белән бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон, «Жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.6. Администрация төзекләндерү Кагыйдәләренен үтәлешен контрольдә тота, шул исәптән:

- 1) янәшәдәге территорияләрне карап тоту буенча мәжбүри таләпләр;
- 2) төзекләндерү элементлары һәм объектларын тоту буенча мәжбүри таләпләр, шул исәптән таләпләр:
  - халыкның аз хәрәкәтләнүче төркемнәренен мәгариф, сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт, халыкка социаль хезмәт күрсәтү объектларына ирекле керүенә комачауламый торган коймалар урнаштыру буенча;
  - торак булмаган биналар, корылмалар, төзелмәләрнен фасадларын, биналарның, корылмаларның, төзелмәләрнен башка стеналарын, шулай ук төзекләндерүнен башка элементларын һәм жәмәгать урыннарын карап тоту буенча;
  - инженерлык корылмаларын эксплуатацияләү өчен кирәклө мәгълүматны үз эченә алган маҳсус билгеләр, язуларны тоту буенча;
  - жир эшләре башкарыйлан чорда биналарга һәм аларга керү урыннарына ирекле юллар, шулай ук ишегалларына ирекле керү юлларын тәэмин итү, жәүлеләр, шул исәптән инвалилар

həm xalыкның башка az xərəkətlənүче tərkemnəre iminlegen həm жəяулелəр xərəkətenen куркынычсызлыгын təэмин itу buенча;

- Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары белəн билгелəngən срокта авариялəр nətiжəsendə kilep tughan eшlər bashkaru turynıda administrasiyagə xəbərnamə jibəryu buencha;

- транспорт чарапarын газонга яki башка яshelləndərelgən territoriyagə, яki təzekləndərə kagiydələre belən anda tранспорт чарапarын urnaшtyru чikləngən rekreation territoriyagə urnaшtyruның rəxət itelməve turynıda, shulay uк alarnы eksploatasiyagə, xezmət kursətu яki remontlaу vaktynıda, yəklər tashu яki təzeləsh məйdançyklyrinnan chygı vaktynıda (tent яki яpmə bulmau səbəple) gomumi faydalانudagы territoriyalərne tранспорт chaрапarы belən pyçratu rəxət itelməve turynıda;

3) Kukmara muниципаль районаны Байлангар avyl жirlege territoriyasen kyshky chorda жyештыру buencha, shul исəptən binalarнын, korylmalarnыn tубələren karдан, bоздan həm boz сəngelərennən чистарту buencha chaрапar үtkəruне kontrolъda totu buencha məжbüri taləplər

4) Kukmara muниципаль районаны Байлангар avyl жirlege territoriyasen жəyge chorda жyештыру buencha, shul исəptən karantin, agulys həm chup үlənnəren aчыклау, alar belən kərəşy, alarnыn kypət үskən urynыn bilgeləy, beterü buencha məжbüri taləplərne də keрteп, məжbüri taləplər;

5) maxsus янгынга каршы режим gaməldə bulgan chorda янгын kуркынычсызлыгының eстəmə məжbüri taləpləre;

6) gomumi faydalанudagы territoriyalərdə жir asty kommunikasiyagəren salu, uzgərtеп koru, remontlaу həm totu buencha məжbüri taləplər;

7) каты коммуналь kалдыklarны saklaу buencha məжbüri taləplər;

8) xaiwanınarны йөrtü buencha məжbüri taləplər həm avyl xujalagy xaiwanınarыn həm koшlarыn gomumi faydalанudagы territoriyalərdə həm təzekləndərə kagiydələrendə karalgan bашka territoriyalərdə kətүgə yul kuymau turynıda taləplər.

Administration kontrol үtkərerгə vəkalətle vazyýfaи затlar tarafyinnan alarnыn kompetenциyase chiklərendə birelgən məжbüri taləplərne bozunu beterü turyndagы kursətmələrnən utəleshen kontrolъda tota.

1.7. Элеге Nigezləmədə təzekləndərə elementlərə dip dekorativ, teknik, planlashtyru, konstruktiv җailanmalap, yashelləndərə elementlərə, törle jihazlaу həm bizəy tərləre, shul исəptən binalar, korylmalap, təzeləmlər fasadlarыn da, kече arxitektura formalap, kapitaly bulmagan stacionar bulmagan korylmalap həm təzeləmlər, territoriyagə təzekləndərүnen состав əleshələre bularaq kulanıla torghan məgъlumatı щitlar həm kursətkechlər anlaşıyla.

Элеге Nigezləmədə təzekləndərə objektlərə dip təzekləndərə buencha eшchənlək alıyp baryla torghan törle funksionaly bilgeləneshətəgə territoriyalər anlaşıyla, shul исəptən:

1) planlashtyru strukturası elementlərə (zonalar (massivlar), районнар (shul исəptən torak районнар, микрорайоннар, kvartallar, sənəgətər районнары, yar buyilar), гражданнарнын bакчачылык, yashelčəchelək kommersiyaile bulmagan berləshmələrə urnaшkan territoriyalər);

2) uram-yol cheltəre elementlərə (alleylar, bulvarlar, magistrallər, tykryklar, məйdanınar, keru юllary, проспектлар, keçkenə uramnaр, разъездлар, təşu юllary, traktlar, тупиклар, uramnaр, шоссе);

3) iшegaldы territoriyaləre;

4) balalap həm sport məйdançyklyarы;

5) xaiwanınarны йөrtü məйdançyklyarы;

6) parkovkalap (masina kuyu urynnaры);

7) parklar, скверлар, bашka yashel zonalap;

8) teknik həm sanitär-saklaу zonalap;

Элеге Nigezləmədəgə saklagыч җailanmalap dip kapkalap, kече kapkalap, shlagbaumnaр, shul исəptən automatlarы shlagbaumnaр həm dekorativ koymalap (kirtələr) anlaşıyla.

1.8. Administration təzekləndərə əlkəsenđə kontrolъne gaməlgə aшyru kysalaparında təzekləndərə əlkəsenđə kontrolъ objektlərən исəpkə alunu təэмин itə.

Administration tarafyinnan təzekləndərə əlkəsenđəgə kontrolъ objektlərən əlegə Nigezləmə nigezendə bilgeli ber kуркыныч categoriyasenə keerty gaməlgə aшyryla.

2. Төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зараар китерү) куркынычлары белән идарә итү

2.1. Администрация төзекләндерү өлкәсендә зыян китерү (зараар китерү) куркынычлары белән идарә итү нигезендә контроль алып бара.

2.2. Төзекләндерү өлкәсендә контроль уткәргендә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зараар) китерү куркынычларын идарә итү максатларында әлеге Нигезләмәнен 1.7 пунктында каралган мондый контроль объектлары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә куркыныч категорияләренә кертелергә тиеш.

2.3. Администрация тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә әлеге Нигезләмәнен 1.7 пунктында каралган контроль объектларын (алга таба – контроль объектлары) билгеле бер куркыныч категориясенә кертү әлеге Нигезләмәгә 1 нче күшымта нигезендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль гамәлгә ашырганда тиешле объектларны билгеле бер куркыныч категориясенә көртү критерийлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү һәм контроль объектларына бирелгән куркыныч категорияләрен үзгәрту администрация боерыгы белән башкарыла.

Администрация тарафыннан контроль объектларын куркыныч категорияләренә керткәндә шул исәптән түбәндәгеләр кулланыла:

- 1) Бердәм дәүләт күчемсез милек реестрындағы мәгълүматлар;
- 2) контроль уткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан контрольдә тотылган затлар белән аралашмыйча контроль уткәргендә алына торган мәгълүматлар;
- 3) администрациядәге башка мәгълүматлар.

2.4. Администрация тарафыннан бирелгән куркыныч категориясенә бәйле рәвештә планлы контроль чараптар үткәрү түбәндәге вакыт аралыгы белән башкарыла:

- 1) югары куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлар өчен – 2 елга бер тапкыр;
- 2) уртача куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен – 3 елга бер тапкыр.

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараплары үткәрелми.

Контроль объектларын түбән куркыныч категориясенә кертү турында карап кабул итү таләп ителми.

2.5. Еллык планлы контроль чараплар планнарына еллык планны гамәлгә ашыру елында түбәндәге куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектлары өчен сонгы планлы контроль чарасы тәмамланганнан алып вакыт чоры бетә торган контроль объектларына карата контроль чараплар кертелергә тиеш:

- 1) югары куркыныч, – ким дигәндә 2 ел;
- 2) уртача куркыныч, – ким дигәндә 3 ел.

Әгәр элек контроль объектларына карата планлы контроль чараплар үткәрелмәгән булса, еллык планга контроль объектлары юридик затның яки гражданның контроль объектына милек хокуку барлыкка килгән көннән сон бер ел узгач, ә янәшәдәге территорияләр белән булган очракта – Төзекләндерү кагыйдәләре нигезендә янәшәдәге территорияне карап тоту буенча бурыч барлыкка килгән көннән кертелергә тиеш.

2.6. Контроль объектының хокук иясе соравы буенча, сорау килгәннән соң 15 көннән да артмаган вакытта контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар сорау килгәннән соң 15 көннән да артмаган вакыт әчендә ача контроль объектына бирелгән куркыныч категориясе турында мәгълүмат, шулай ук мондый объектны билгеле бер куркыныч категориясенә керткәндә кулланылган мәгълүматны бирәләр.

Контроль объектының хокук иясе администрациягэ контроль объектына элек бирелгән куркыныч категориясен үзгәрту турында гариза бирергә хокуклы.

2.7. Администрация куркыныч категорияләре бирелгән контроль объектлары исемлеген алып бара (алга таба – контроль объектлары исемлеге). Контроль объектларын контроль

куелган мәжбүри таләпләр, аларның куркыныч критерийларына туры килүе, шулай ук контроль объектларына карата үткәрелә торган контроль чарапарның төрлөре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында хәбәр итәргә хокуклы.

3.7. Хокукны куллану тәҗрибәсен гомумиләштерү үткәрелгән контроль чарапар һәм аларның нәтижәләре турында мәгълүматны жыю һәм анализлау аша администрация тарафыннан башкарыла.

Хокукны куллану тәҗрибәсен гомумиләштерү нәтижәләре буенча, контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар ел саен төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру буенча хокукны куллану тәҗрибәсен гомумиләштерү нәтижәләрен үз эченә алган һәм администрация башлыгы имзалаған, администрация боерыгы белән расланган доклад әзерли. Әлеге доклад хисап елыннан сон киләсе елның 1 июленә кадәр администрациянен рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

3.8. Мәжбүри таләпләрне бозуны рөхсәт итмәү турында кисәту һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэммин итү буенча чарапар күрү тәкъдиме администрациядә әзерләнә торган мәжбүри таләпләрне бозу яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында белешмәләр булган очракта һәм (яки) мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зарар (зыян) китерү куркынычы тудыруы турында расланган белешмәләр булмаган очракта, контроль үткәрелә торган затка игълан ителә. Кисәтуләр Кукмар муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) тарафыннан күрсәтелгән мәгълүматларны алғаннан сон 30 көннән дә соңга калмычка игълан ителә (имзалана). Кисәту язма яки электрон документ формасында әзерләнә һәм контроль үткәрелә торган зат адресына жибәрелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәту Россия Федерациясе Икътисади министрлыгының үсеш «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типовой формалары турында» 2021 елның 31 мартандагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма нигезендә рәсмиләштерелә.

Мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан ителгән кисәтуләр теркәлү номеры белән кисәтуләрне исәпкә алу журналында теркәлә.

Администрация тарафыннан мәжбүри таләпләрне бозуны рөхсәт итмәү турында кисәту игълан ителгән очракта, контроль үткәрелә торган зат күрсәтелгән кисәтүгә карши гариза бирергә хокуклы. Кисәтүгә каршылык администрация тарафыннан алынган көннән алыш 30 көн эчендә карала. Каршылыкны карау нәтижәсендә контроль үткәрелә торган кешегә язмача яки электрон документ формасында каршылык белән килешү яки риза булмау турында мәгълүмат белән жавап жибәрелә. Каршылык белән риза булмаган очракта, жавапта тиешле нигезләмәләр күрсәтелә.

3.9. Контроль үткәрелә торган затларга консультацияне контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан телефон аша, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итү вакытында яки профилактик чарапар, контроль чарапар үткәрү барышында гамәлгә ашырыла һәм 15 минуттан артмаска тиеш.

Гражданнары шәхси кабул итүне Кукмар муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) һәм (яки) контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат үткәрә. Кабул итү урыны, шулай ук кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатләр турында мәгълүмат администрациянен рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла.

Консультация телдән яки язма формада түбәндәгө мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) төзекләндөрү өлкәсендә контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;
- 2) әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән контроль чарапарны гамәлгә ашыру тәртибе;
- 3) контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл қылмавына) шикаять бирү тәртибе;

г) утәлешләрен бәяләү администрация тарафыннан контроль чарапар қысаларында гамәлгә ашырыла торган мәжбүри таләпләрне үз эченә алган норматив хокукий актлар (аларның аерым нигезләмәләре) турында мәгълүмат алу.

Контрольдә тотылган затларга телдән консультация бирү шулай ук гражданнар жыеннарында һәм конференцияләрендә дә башкарыла ала.

объектлары исемлегенә керту әлеге Нигезләмәнен 2.3 пунктында күрсәтелгән Администрация боерыгы нигезендә башкарыла.

Риск категорияләре күрсәтелгән контроль объектлары исемлеге «Интернет» мәгълүмат-телеоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның рәсми сайтында (алга таба – администрациянен рәсми сайты) контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә урнаштырыла. Махсус бүлеккә керү рәсми сайтның баш (төп) битеннән башкарылырга тиеш.

2.8. Контроль объектлары исемлегендә түбәндәгә мәгълүмат була:

- 1) контроль объектын идентификация торган мәгълүмат (контроль объектының урнашкан урыны адресы, кадастровые номера (әгәр булса), контроль объектын идентификация торган башка билгеләр (кирәк булганда));
- 2) бирелгән куркыныч категориясе;
- 3) контроль объектына куркыныч категориясен бирү турында карар реквизитлары.

3. Закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычларын профилактикалау

3.1. Администрация төзекләндерү өлкәсендә контрольне профилактик чараптар үткәрү аша да гамәлгә ашира.

3.2. Профилактик чараптар контролльдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрне намус белән үтәүне стимуллаштыру, мәжбүри таләпләрне бозуга һәм (яки) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүгә китерә алган шартларны, сәбәпләрне һәм факторларны бетерү, мәжбүри таләпләрне, аларны үтәү ысулларын контролльдә тотыла торган затларга житкерү максатларында администрация тарафыннан гамәлгә аширыла.

3.3. Төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргәндә зыян (зарар) китерү куркынычын киметүгә юнәлдерелгән профилактик чараптар үткәрү контролльне профилактикалау өстенлекле булып тора.

3.4. Профилактика чарапары Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә расланган закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычларын профилактикалау программын нигезендә гамәлгә аширыла, шулай ук зыян китерү куркынычларын профилактикалау программында каралмаган профилактик чараптар да үткәрелергә мөмкин.

Профилактик чараптар үткәргәндә контроль объектларының закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүнен турыдан-туры куркынычы булып торуы яки мондый зыян (зарар) китерелгәнне ачыкландырылган очракта, контроль үткәрелгә вәкаләтле вазыйфаи зат, контроль чараптар үткәрү турында карар кабул итү өчен, шунда ук Кукмара муниципаль районны Байлангар авыл жирлеге башлыгына (башлык урынбасарына) мәгълүмат жибәрә.

3.5. Администрация тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргәндә түбәндәгә профилактика чарапары үткәрелергә мөмкин:

- 1) мәгълүмат бирү;
- 2) хокукны куллану тәҗрибәсен гомумиләштерү;
- 3) кисәтүләр иғълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.6. Мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат администрация тарафыннан тиешле белешмәләрне рәсми сайттагы контроль эшчәнлеккә багышланган махсус бүлектә, массакуләм мәгълүмат чарапарында урнаштыру юлы белән, контроль үткәрелә торган затларның дәүләт мәгълүмат системасында шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка рәвешләрдә башкарыла.

Администрациянен рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус бүлектә «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәгэ 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясының 3 өлешенде каралган мәгълүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

Администрация шулай ук Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге халкына гражданнарның жыелышларында һәм конференцияләрендә контроль объектларына

3.10. Контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан язма рәвештә консультация бирү түбәндәге очракларда башкарыла:

1) контроль үткәрелә торган зат тарафыннан консультация мәсьәләләре буенча язмача жавап бирү турында язмача сорату бирлегән;

2) консультация вакытында бирелгән сорауларга телдән жавап бирү мөмкин түгел;

3) куелган сорауларга жавап бирү өстәмә мәғълүмат соратып алуны таләп итә.

Консультация биргәндә контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи зат Россия Федерациясе законнары нигезендә керү мөмкинлеге чикләнгән мәғълүматның конфиденциальлеген үтәргә тиеш.

Консультация барышында конкрет контроль чараны, контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затларның, контроль чарада башка катнашучыларның каарларын һәм (яки) гамәлләрен, шулай ук контроль чара кысаларында үткәрелгән экспертиза, сынау нәтиҗәләрен бәяләүне үз эченә алган мәғълүмат бирелә алмый.

Консультация барышында контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затка билгеле булган мәғълүмат администрация тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контроль үткәрелә торган затны бәяләү максатларында кулланыла алмый.

Контрольне башкарырга вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан консультацияләрне исәпкә алу журналы алып барыла.

Контроль үткәрелә торган затларның һәм аларның вәкилләренен администрациягә биш һәм аннан да күбрәк бертәрле мөрәҗәгатьләре кергән очракта, консультацияләр администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлегенә багышланган махсус булектә Кукмара муниципаль района Байлангар авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) яки контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан имзаланган язма анлатма урнаштыру юлы белән башкарыла.

3.11. Профилактик визит контроль үткәрелә торган затның эшчәнлек алып бару урынында профилактик энгәмә рәвешендә яисә видео-конференц-элемтәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактика визиты барышында контроль үткәрелә торган затка аның эшчәнлегенә йәана караган контроль объектларына карата куела торган мәжбүри таләпләр, аларның риск критерийларына туры килүе, риск категориясен киметүнен нигезләре һәм тәкъдим ителгән ысуллары, шулай ук, аларны тиешле риск категориясенә кертүдән чыгып, контроль объектларына карата, үткәрелә торган контроль чараларның төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында хәбәр ителә.

Профилактик визит үткәргәндә, контроль үткәрелә торган затларга мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында күрсәтмәләр бирелми. Контроль үткәрелә торган затка профилактик визит барышында бирелгән анлатмалар тәкъдим итү характеристында.

Мәжбүри профилактик визит югары куркыныч категориясенә караган контроль объектларына карата эшчәнлекне гамәлгә аширууга керешүче контроль үткәрелә торган затларга карата үткәрелә.

Мәжбүри профилактика визиты үткәрү турында контроль үткәрелә торган затка аны үткәрү датасына кадәр кимендә биш эш көненнән дә сонга калмычча контроль үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан хәбәр ителә.

Мәжбүри профилактик визит үткәрү турында хәбәрнамә язма рәвештә төзелә.

Мәжбүри профилактик визит үткәрү турында хәбәрнамә контроль үткәрелә торган зат адресында «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» Федераль законның 21 статьясындағы 4 өлешендә билгеләнгән тәртиптә жибәрелә.

Контроль үткәрелә торган зат, бу хакта администрациягә аны үткәрү датасына кадәр өч эш көненнән дә сонга калмычча хәбәр итеп, мәжбүри профилактика визиты уздырудан баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилактик визитны үткәрү вакыты контроль алып барырга вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан билгеләнә һәм бер эш көненнән артмаска тиеш.

Контрольдә тотыла торган зат контроль органына ана карата профилактик визит үткәрү турында гариза белән мөрәҗәгать итәргә хокуклы (алга таба – шулай ук контролльдә тотыла торган затның гаризасы).

Контроль органы әлеге гаризаны теркәгән көннән алып ун эш көне дәвамында контрольдә тотыла торган затның гаризасын карый һәм профилактик визит үткәру турында каар кабул итә. Яисә контрольдә тотылган зат хәбәр иткән контроль органының матди, финанс һәм кадрлар ресурсларын, контроль объектының куркыныч категориясен исәпкә алып, профилактик визит үткәрудән баш тарту турында каар кабул итә.

Контроль органы түбәндәге нигезләрнен берсе буенча контрольдә тотыла торган затның гаризасы буенча профилактик визит үткәрудән баш тарту турында каар кабул итә:

1) контрольдә тотыла торган заттан профилактик визит үткәру турында гаризаны кире алуы туринде хәбәр килгән;

2) контрольдә тотыла торган затның гаризасын тапшырган көнгә кадәр ике ай дәвамында контроль органы тарафыннан әлеге контролльдә тотыла торган затка карата профилактик визит үткәрудән баш тарту турында каар кабул ителгән;

3) контролльдә тотыла торган зат гариза биргән көнгә кадәр алты ай дәвамында профилактик визит үткәру контролльдә тотыла торган затның эшчәнлек урынинда булмавы яиконтрольдә тотыла торган затның башка гамәлләре (гамәл кылмавы) аркасында профилактик визит үткәру һәмкән булмау сәбәпле мәмкин булмаган;

4) контролльдә тотылган затның гаризасында әдәпсез яки мыскыллаучы сүзләр, (күзәтчелек) органы вазыйфаи затларының яки аларның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә куркынычлар бар.

Контрольдә тотыла торган затның гаризасы буенча профилактик визит үткәру туринда каар кабул ителгән очракта, контроль органы егерме эш көне дәвамында мондый килешүне теркәүне тәэммин итүче теләсә нинди ысул белән контролльдә тотылган зат белән профилактик визит үткәру датасын килештерә һәм мондый профилактик визитны закон белән саклана торган кыйммәтләргә зиян китерү (зарап китерү) куркынычларын профилактикалау программасына кертүне тәэммин итә.

4. Контроль чараларны һәм контроль гамәлләрне гамәлгә ашыру

4.1. Төзекләндеру өлкәсендә контролльне гамәлгә ашырганда администрация тарафыннан күрсәтелгән чаралар кысаларында түбәндәге контроль чаралар һәм контроль гамәлләр үткәрелергә мәмкин:

1) инспекция визиты (мәжбүри таләпләргә ярашлы рәвештә контролльдә тотыла торган зат (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерым структур бүлекчәләре) урнашкан урында булырга тиешле документларны карап тикшерү, сораштыру, документлар таләп итү, язма анлатмалар алу, инструменталь тикшерү аша);

2) рейд тикшерүе (карап тикшерү, сораштыру, язма анлатмалар алу, документлар таләп итү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

3) документар тикшерү (язма анлатмалар алу, документлар таләп итү, экспертиза аша);

4) күчмә тикшерү (карап тикшерү, сораштыру, язма анлатмалар алу, документлар таләп итү, инструменталь тикшерү, сынау, экспертиза аша);

5) мәжбүри таләпләрнен үтәлешен күзәту (төзекләндеру өлкәсендә контроль объектлары туринда мәгълүмат жыю һәм анализлау аша, шул исәптән, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында килә, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контроль үткәрелә торган затлар тарафыннан бирелә торган мәгълүматлар, шулай ук дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларында булган мәгълүматлар, «Интернет» чөлтәреннән алынган мәгълүматлар, башка гомуми кулланышта булган мәгълүматлар, шулай ук автомат режимда эшли торган хокук бозуларны теркәүнен фото- һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган техник чараларын кулланып алынган мәгълүматлар аша)

6) күчмә карап тикшерү (тикшереп карау, инструменталь тикшерү (videоязма кулланып), сынау, экспертиза аша).

Әлеге пунктта карапланын контролль чаралар һәм контроль гамәлләр төрләре күрсәтелгән чаралар кысаларында әлеге Нигезләмәгә 1 нче күшүмтә нигезендә, конкрет контролль объектын билгеле бер куркыныч категориясенә кертүгә бәйле рәвештә дифференциацияләнми.

4.2. Мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәту һәм күчмә тикшерү контролль үткәрелә торган затлар белән арагашмыйча администрация тарафыннан үткәрелә.

4.3. Элеге Нигезләмәнең 4.1 пунктының 1-4 пунктчаларында күрсәтелгән контроль чаралар планлы һәм планнан тыш чарап формасында үткәрелә.

4.4. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планлы контроль чарап формасында үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;

4.5. Төзекләндөрү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәге планнан тыш контроль чарап формасында үткәрелергә мөмкин:

- 1) инспекция визиты;
- 2) рейд тикшерүе;
- 3) документар тикшерү;
- 4) күчмә тикшерү;
- 5) мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәту;
- 6) күчмә тикшереп чыгу.

4.6. Контроль үткәрелә торган затлар белән үзара эш итеп контроль чарап формасында үткәрү очен түбәндәгеләр нигез булып тора:

1) администрациянең гражданнарның һәм оешмаларның мөрәҗәгатьләре (гаризалары), дәүләт администрациясе органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан көргөн очракта закон белән саклана торган кыйммәтләргә зиян (зарар) китерү түрүнде яки зиян (зарар) китерү куркынычы түрүнде белешмәләре булу, шулай ук контроль түрүнде яки зиян (зарар) китерү куркынычы түрүнде белешмәләре булу, шулай ук контроль чаралар, шул исәптән үзара хезмәттәшлек итмичә, шул исәптән башка контрольдә тотылган чаралар, шул исәптән үзара хезмәттәшлек итмичә, шул исәптән башка контрольдә тотылган чаралар карата үткәрелгән контроль чаралар үткәрү нәтиҗәсендә шундый мәгълүмат алу;

2) контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килүен яки контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау;

3) контроль чараларны үткәрү планына кертелгән контроль чараларны үткәрү срокларының житүе;

4) конкрет контроль контроль үткәрелә торган затларга карата контроль чаралар үткәрү түрүнде Россия Федерациясе Президентының йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен йөкләмәсе;

5) прокуратура органнарына көргөн материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешен, кеше һәм гражданнарны хокуклары һәм ирекләре үтәлешен күзәтү кысаларында контроль чара үткәрү түрүнде прокурор таләбе;

6) ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү түрүндагы күрсәтмәне үтәү срокы тәмамлану – контроль үткәрелә торган зат тарафыннан бирелгән күрсәтмәдә карапланған документлар һәм мәгълүматлар бирелмәгән очракта яки тәкъдим ителгән документлар һәм мәгълүматлар нигезендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү түрүндагы күрсәтмәнен үтәлеше түрүнде нәтиҗә ясау мөмкин булмаган очракта.

4.7. Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары элеге Нигезләмәгә 2 нче күшымтада күрсәтелгән.

Мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге администрациянең рәсми сайтында контроль эшчәнлеккә багышланган маҳсус бүлктә урнаштырыла.

4.8. Контроль үткәрелә торган зат белән хезмәттәшлек итеп үткәрелә торган контроль чаралар администрациянең контроль чараны үткәрү түрүндагы боерыгы нигезендә үткәрелә.

4.9. Администрациянең закон белән саклана торган кыйммәтләргә зиян (зарар) китерү яки зиян (зарар) китерү куркынычы түрүндагы мәгълүматлар нигезендә контроль чараны үткәрү түрүндагы мәгълүматлар нигезендә контроль чараны ярашлы параметрларга туры килү таләпләрне бозуның расланган Куркыныч индикаторларына ярашлы параметрларга туры килү яки параметрлардан тайпылуы контролль чараны үткәрү очен нигез булып торган эшчәнлек параметрлары билгеләгән очракта, мондый боерык контроль чарасын үткәрү түрүндагы параметрлары билгеләгән очракта, мондый боерык контроль чарасын үткәрү түрүндагы контролль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затның контролль чары үткәрү түрүндагы дәлилле тәкъдиме нигезендә кабул ителә.

4.10. Контроль үткәрелә торган затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелә торган контроль чаралар Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) йөкләмәсе нигезендә, администрациянең эш планнарындагы йөкләмә нигезендә, шул исәптән «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән очракларда контроль үткәрергә вәкаләтле вазифаи затлар тарафыннан үткәрелә.

4.11. Гражданнага, юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә карата контроль чаралары «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан үткәрелә.

4.12. Төзекләндеру өлкәсендә контроль оештырганда һәм гамәлгә ашырганда, администрация ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында, шул исәптән электрон формада, әлеге документлар һәм (яки) мәгълүматлар алар карамагында булган башка органнардан яки күрсәтелгән органнарга буйсынуучы оешмалардан түләүсез нигездә документлар һәм (яки) мәгълүматлар ала. Күрсәтелгән документлар һәм (яки) мәгълүматлар исемлеге, аларны тапшыру тәртибе һәм вакыты Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2016 елның 19 апрелендәге 724-р номерлы боерыгы белән расланган, дәүләт контроле (кузәтчелеге) органнарыннан, башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яки дәүләт органнарына яки жирле үзидарә органнарына буйсынуучы, әлеге документлар һәм (яки) мәгълүмат алар карамагында булган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә муниципаль контроль органнары тарафыннан ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратыла һәм алына торган документлар һәм (яки) мәгълүмат исемлеге белән, шулай ук «Дәүләт контролен (кузәтчелеген), муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2021 елның 6 мартандагы 338 номерлы каары белән расланган, ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында контроль (кузәтчелек) органнары тарафыннан алар карамагында әлеге документлар һәм (яки) мәгълүматлар булган башка органнардан яки күрсәтелгән органнарга буйсынуучы оешмалардан дәүләт контроле (кузәтчелеге) төрләрен, муниципаль контроль төрләрен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда алынган документлар һәм (яки) белешмәләр бирү кагыйдәләре белән билгеләнгән.

4.13. Юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә һәм гражданнага карата планлы контроль чаралары «Чираттагы календарь елга планлы контроль (кузәтчелек) чараларын үткәрү планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, ел дәвамында аңа контроль (кузәтчелек) чараларын керту һәм аннан чыгару тәртибе турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2020 елның 31 декабрендәге 2428 номерлы каары белән расланган, Чираттагы календарь елга планлы контроль (кузәтчелек) чараларын үткәрү планын формалаштыру, аны прокуратура органнары белән килештерү, ел дәвамында аңа контроль (кузәтчелек) чараларын керту һәм аннан чыгару кагыйдәләре нигезендә эшләнә торган планлы контроль чараларын үткәрүнен еллык планнары нигезендә, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып үткәрелә.

4.14. Контрольдә тотыла торган затлар булган шәхси эшмәкәр, граждан администрациягә контроль чараны үткәргәндә катнаша алма турында мәгълүмат бирергә хокуклы булган, шуңа бәйле рәвештә, контроль чараны үткәрү администрация тарафыннан шәхси эшмәкәр, гражданың администрациягә мөрәҗәгать итүенә сәбәп булган шартларны бетерү өчен кирәклө вакытка (әмма 20 көннән артык түгел) күчерелә торган очракка бер үк вакытта түбәндәгә шартларны да үтәү керә:

1) контроль үткәрелә торган затның яки аның вәкиленең булмавы контроль чараны үткәргәндә контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи зат тарафыннан, контроль чараны үткәрү турында тиешенчә хәбәр итепләр очракта, контроль чараны үткәргәндә мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләүгә комачауламый;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә турыдан-туры зыянга (зарап) китерү белән янаулар яки чынлыкта зыян (зарап) китерү билгеләренең булмавы;

3) контроль чараны үткәргәндә контроль үткәрелә торган затның булмавының (контроль үткәрелә торган затның авыруы, аның командировкада булуы h.b.) житди сәбәпләре бар.

4.15. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты 10 эш көннән артмаска тиеш.

Бер кече әшмәкәрлек субъектына карата күчмә тикшерү барышында хезмәттәшлек итүнен гомуми вакыты кече предприятие өчен 50 сәгаттән һәм микропредприятие өчен 15 сәгаттән артмаска тиеш.

Россия Федерациясенен берничә субъекты территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы оешмага карата күчмә тикшерү вакыты һәр филиал, вәкиллек, оешманың аерым структур бүлекчәсе яки житештерү объекты буенча аерым билгеләнә.

4.16. Контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар һәм контроль гамәлләр башкаруга жәлеп ителгән затлар тарафыннан контроль чараптар үткәрунен барлық очракларында да мәжбүри таләпләрне үтәү (бозу) дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио- һәм видеоязмалар, контроль чараны уздыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар үткәргән геодезия һәм картометрия үлчәүләре кулланылырга мөмкин. Фотога төшерү, аудио- һәм видеоязма, геодезия һәм картометрия үлчәүләре алу һәм бу максатлар өчен кулланылган техник чараптар турында мәгълүмат контроль чара нәтижәләре буенча төзелгән актта һәм контроль чара кысаларында үткәрелгән контроль гамәл нәтижәләре буенча төзелгән беркетмәдә чагыла.

4.17. Контроль чара нәтижәләренә контроль үткәрелә торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәүне бәяләү, мәжбүри таләпләрне бозуны кисәту һәм (яки) аларны бозуны туктату өчен шартлар тудыру, бозылган нигезләмәне торғызу, администрация тарафыннан жаваплылыкка тарту һәм (яки) «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешендә каралган чараптарны куллану турындагы мәсьәләне карау өчен вәкаләтле органнарга яки вазифаи затларга мәгълүмат жибәрү керә.

4.18. Контроль үткәрелә торган зат белән үзара хезмәттәшлекне күзә тоткан контроль чара тәмамлангач, контроль чара акты төзелә. Эгәр мондый чара нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу абыланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылганлыгы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеке белән билгеләнгәнлеге күрсәтелә. Абылансан бозуны контроль чара тәмамланганчы бетергән очракта, актта аны бетерү факты күрсәтелә. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлиле булган документлар, башка материаллар актка теркәлергә тиеш. Контроль чараны үткәргәндә тутырылган тикшерү кәгазыләре актка теркәлә.

Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чара тәмамланган көнне контроль чара уздырылган урында гамәлгә ашырыла.

Прокуратура органнары белән үткәру килешенгән контроль чара акты, ул рәсмиләштерелгәннән соң ук, Контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестры аша прокуратура органнарына жибәрелә.

4.19. Контроль чараптар турында мәгълүмат Контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрында урнаштырыла.

4.20. Контроль үткәрелә торган затларга контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар башкара торган гамәлләр һәм кабул ителә торган караптар турында мәгълүмат бирү күрсәтелгән гамәлләр һәм караптар турында мәгълүматларны Контроль (кузәтчелек) чарапарының бердәм реестрына урнаштыру юлы белән, шулай ук аларны контроль үткәрелә торган затларга дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне электрон формада башкару өчен кулланыла торган мәгълүмати системаларның мәгълүмати-технологик хезмәтләрнен тәэмин итүче инфраструктура аша, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль үзара бәйләнешен тәэмин итүче инфраструктура аша, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен (функцияләрнен) Бердәм порталы» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алға таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен тәбәк порталы ашажиткерү юлы белән башкарыла.

Контроль үткәрелә торган зат булган әшмәкәрлек эшчәнлеген алып бармый торган гражданга, әгәр дә ул администрация адресына кәгазьдә документлар алу кирәклеге турында хәбәр жибәрсә яисә администрациядә контроль үткәрелә торган затның электрон почта адресы турында мәгълүмат булмаса һәм аңа дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталы аша электрон рәвештә документлар жибәру мөмкинләгесе булмаса (әгәр кешенен Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында хисап язмасы булмаса яки ул Бердәм идентификация һәм аутентификация системасында теркәлү процедурасын үтүне тәмамламаган булса), контроль үткәрергә вәкаләтле вазыйфаи затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр булса),

həm kabul itelgən kaarlar turynıda kəgazdə dokumentlar jibərү yolu belən xəbər itelə. Əlegə grazilan administrasiyə dokumentlarны kəgazdə jibərerəgə hokukly.

4.21. Aktta yazılgan faktlar həm nətiyələr belən kileşməgən очrakta, kontrol yutkərelə torqan zat «Rossiya Federasiyasendə dəyələt kontrole (kuzətcheləge) həm muunicipal control turynıda» 2020 elnyň 31 iyulenndəge 248 – F3 nömerly Federál законныň 39-40 kontrole turynıda həm əlegə Nigəzəmənən 5 büllegendə kaarlantı tərtipitə shikayt jibərerəgə hokukly.

4.22. Kontrol charanı utkərgəndə məjbüri taləplərne bozular aychylanmagan очrakta, bu xakta məgylumat Kontrol (kuzətchelək) charalarynyň berdəm reestryna kertelə. Kontrol yutkərerəgə vəkalətle vazýyfaizat məjbüri taləplərne uta buencha təkədimnər birerəgə, закон belən saklana torqan kiyymmetlərgə zyan (zarar) kiterü kürkynychalaryn profilaktikalauga yunəlderelgən bашка charalar utkərerəgə hokukly.

4.23. Kontrol charasyn utkərgəndə kontrol utkərelə torqan zat tarafyndan məjbüri taləplərne bozular aychylanmagan очrakta, Rossiya Federasiyese zakonnarynnda kaarlantı tərkiblər vəkalətlər chiklərendə administrasiya (kontrol utkərerəgə vəkalətle vazýyfaizat) tübəndəgelərgə hokukly:

1) kontrol chara aktys rəsmiyləşterelgənnən son, kontrol utkərelgən zatka, məmkin bulgan vaxtyndı kürsətep, aychylanmagan bozularny bəterü turynıda həm (yaki) закон belən saklana torqan kiyymmetlərgə zyan (zarar) kiterüne buldırma buencha charalar utkərү turynıda kürsətmə birerəgə;

2) əgər kontrol charasyn utkərgəndə, kontrol obiectyna iя bulgan həm (yaki) faydalangan гражданнын, oeshmalarnын eşchənləge закон belən saklana torqan kiyymmetlərgə zyan (zarar) kiterü kürkynychy tudyra yaki mondýy zyan (zarar) kiterelə dip bilgeləngən очrakta, закон belən saklana torqan kiyymmetlərgə zyan (zarar) kiterüne buldırma yaki anya tuktatu həm граждannaргa, oeshmalargä закон belən saklana torqan kiyymmetlərgə zyan (zarar) kiterü kürkynychy həm anya buldırma ысуллary turynıda məgylumatny teləsə nindı ысул belən jitkerü buencha Rossiya Federasiyese zakonnarynnda kaarlantı charalarны kiceməstən kabul itərgə;

3) kontrol chara barışynda jinayt yaki administrativ hokuk bozu bilgeləre aychylananda, uz kompetençiyasenə yarashly rəvəştə tieshle məgylumatny dəyələt organyna jibərerəgə yaki, tieshle vəkalətləre bulganda, gaepple zatlarnы закон belən bilgeləngən җavaplılykka tartu buencha charalar kürerəgə;

4) məjbüri taləplərnən aychylanmagan bozyluların bəterüne kontrol yutkərgəndə totu, məjbüri taləplərnən bozyluların kisətu, закон belən saklana torqan kiyymmetlərgə zyan (zyan) kiterü tərkiblər bəterüne bozyluların kisətu, закон belən saklana torqan kiyymmetlərgə zyan (zyan) kiterü məmkinlegən buldırma buencha charalar kürerəgə, kürsətmə bilgeləngən srokclarда utəlməsə, əgər mondýy chara zakonnaarda kaarlantı bulsa, kürsətməne məjbüri utəyne taləp itip, sudka əgər mərəjəgətir itip, anya utəyne təəmin itü buencha charalar kürerəgə;

5) məjbüri taləplərne uta buencha kinəshlər birü, закон belən saklana torqan kiyymmetlərgə zyan (zarar) kiterü kürkynychalaryn profilaktikalauga yunəlderelgən bашка charalar utkərү məsələsen karau.

4.24. Kontrol utkərүe vazýyfaizatlar təzekləndərə əlkəsendə kontrol utkərgəndə federal bashkarma administrasiya organnarı həm alaryny territorial organnarı, Tatarstan Respublikası bashkarma administrasiyese organnarı, jirle үzidara organnarı, hokuk saklau organnarı, oeshmalar həm гражданnar belən bilgeləngən tərtipitə xəzməttəşlek itələr.

Təzekləndərə əlkəsendə kontrol yutkərgəndə kontrol charası barışynda Rossiya Federasiyese zakonnarys belən administrativ həm bашка җavaplılyk kaarlantı закон talypləren bozu aychylanmagan очrakta, kontrol chara aktynıda aychylanmagan bozu bilgeləre bulu turynıda məgylumat kürsətelə. Kontrol utkərerəgə vəkalətle vazýyfaizatlar əlegə aktynı türkəməsən tieshle җavaplılykka tartuga vəkalətle administrasiya organyna jibərələr.

5. Administrasiya kaarlaryna, kontrol utkərerəgə vəkalətle vazýyfaizatlaryny gaməllərenə (gaməl kylmawynıa) shikayt birü

5.1. Администрация каарларына, контролъдә тотарга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавы) карата «Россия Федерациясенә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 9 булеge тарафыннан билгеләнгән тәртиптә шикаять бирелергә мөмкин.

5.2. Аларның фикеренчә, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре төзекләндерү өлкәсендә контролен гамәлгә ашыру қысаларында турыдан-туры бозылган контролъдә тотыла торган затлар түбәндәгеләргә карата судка кадәр шикаять бирергә хокуклы:

1) контроль чаралар үткәрү турында каарлар;

2) контроль чаралар актлары, ачыкланган бозуларны бетерү турында курсәтмәләр;

3) контроль чаралары қысаларында контролъне гамәлгә ашырырга вәкаләтле вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмаулары).

5.3. Шикаятьне контроль үткәрелә торган зат дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнен бердәм порталын һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталын кулланып, шикаятьне карауга вәкаләтле органга электрон рәвештә бирә.

Дәүләт яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматлар һәм документлар булган шикаять дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең төбәк порталын кулланмычы, Россия Федерациясенен дәүләт һәм закон белән саклана торган сер турындагы закон таләпләрен исәпкә алыш бирелә. Тиешле шикаять Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башлыгы шәхси кабул иткәндә контроль үткәрелгән зат тарафыннан Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башлыгына шикаятьтә (документларда) дәүләт яки закон белән саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматлар булу турында алдан хәбәр итеп бирелә.

5.4. Администрация каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата шикаять Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) тарафыннан карала.

5.5. Администрациянең каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять контролъдә тотыла торган зат үз хокуклары бозылуы турында белгән яки белергә тиеш булган көннән алыш 30 календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Администрация курсәтмәсе буенча шикаять контроль үткәрелгән зат курсәтмәне алганнын соң 10 эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

Шикаять бирү вакыты житди сәбәпләр аркасында узып киткән очракта, шикаять бирүче затның үтенече буенча бу срок шикаятьне карау өчен администрация (вазыйфаи зат) тарафыннан кире кайтарлырыга мөмкин.

Шикаять биргән кеше, шикаять буенча карап кабул ителгәнчә, аны кире тулысынча яисә өлешчә ала ала. Шул ук вакытта шикаятьне шул ук нигезләр буенча кабат жиберү рөхсәт итлеми.

5.6. Администрация каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять теркәлгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

Әгәр аны карау өчен башка органнар карамагында булган мәгълүматны алу таләп ителсә, шикаятьне карау вакыты Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башлыгы (башлык урынбасары) тарафыннан күп дигәндә 20 эш көненә озайтылырга мөмкин.

6. Төзекләндерү өлкәсендә контролънең төп курсәткечләре һәм аларның максатчан кыйммәтләре

6.1. Төзекләндерү өлкәсендә контролъне гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген һәм нәтижәлелеген бәяләү «Россия Федерациясенә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 30 статьясы нигезендә башкарыла.

6.2 Контроль төренен төп курсәткечләре һәм аларның максатчан курсәткечләре, төзекләндерү өлкәсендә контроль өчен индикатив курсәткечләр Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә 1 нче күшымта

Башкарма комитет тарафыннан төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргендә төзекләндерү өлкәсендә контроль объектларын билгеле бер куркыныч категориясенә керту критерийлары

1. Югары куркыныч категориясенә түбәндәгеләр керә:

янәшәдәге территорияләр.

2. Уртача куркыныч категориясенә түбәндәгеләр керә:

элмә такталар, биналар, корылмалар, төзелмәләр фасадлары, кечкенә архитектура формалары, капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм корылмалар капиталь булмаган стационар булмаган корылмалар һәм төзелмәләр, мәгълүмат щитлары, күрсәткечләр, саклагыч җайлланмалар.

3. Төзекләндерү өлкәсендәге барлык башка контроль объектлары түбән куркыныч категориясенә керә.

Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге территорииясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмәгә 2 ичे күшымта

Төзекләндерү өлкәсендә контроль үткәргәндә планнан тыш тикшерүләр үткәрү кирәклеген билгеләү өчен Кукмара муниципаль районы Байлангар авыл жирлеге башкарма комитеты тарафынан төзекләндерү өлкәсендә контрольне гамәлгә ашырганда кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары

1. Жирле үзидарә органына реклама элмә тактасын килештеру турында гариза жибәрү факты булмаганда, автомобиль транспортын ремонтлау һәм хемәт күрсәту өлкәсендә хемәт 90 күрсәту буенча контролъдә тотыла торган зат тарафыннан эшчәнлек башланган көннән алып 90 календарь көн узу.

2. Узган елның шул ук чоры белән чагыштырганда, квартал дәвамында объектларны һәм төзекләндерү элементларын жыештыру буенча эшләрне башкару бурычы йөкләнгән оешма хемәткәрләре санының, әлеге эшләрне башкару өчен билгеләнгән жыештыру һәм маxус хемәткәрләре санының шул ук вакыт аралыгында артуы булмаган очракта, 50 һәм андан да күбрәк техника санының шул ук вакыт аралыгында артуы булмаган очракта, 50 һәм андан да күбрәк процентка кимүе (ләкин ким дигендә ике хемәткәр).

3. Хемәт күрсәту территорииясендә ике календарь атна дәвамында объектларны һәм төзекләндерү элементларын жыештыру буенча эшләрне башкаруны үз бурычларына керткән оешмага хемәт күрсәту территорииясендә травматологик ярдәм сорап мөрәҗәгать иткән гражданнар санының, алдагы шул ук чор белән чагыштырганда, 15 һәм андан да күбрәк процентка артуы.

4. 30 календарь көн эчендә таләпләре Муниципаль берәмлек территорииясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән контроль объектының торышыннан тайпылуның өч һәм андан да күбрәк шундый ук очраклары ачыклануы турында гражданнардан, оешмалардан, дәүләт хакимиите органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан кергән, массакуләм мәгълүмат чараларыннан, Интернет мәгълүмати-телекоммуникацион чөлтәреннән һәм (яки) килгән мәгълүматларның дөреслеген бәяләүгә юнәлдерелгән чаралар нәтижәсендә алынган төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре һәм закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы турында сөйли торган мәгълүмат булу.

5. Контрольдә тотылган затка карата чыгарылган төзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләрне бозган өчен административ жәза билгеләү турында административ хокук бозу турында эш буенча бер ел эчендә кимендә биш карап булу.

6. Торак пунктның бер административ-территориаль берәмлеке (урам, микрорайон) территорииясендә ике календарь атна дәвамында травма алуға бәйле рәвештә травматологик ярдәм күрсәту өчен мөрәҗәгать иткән гражданнар санының, алдагы шул ук чор белән чагыштырганда, 15 һәм андан да күбрәк процентка артуы.